

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej

teksty ustaw
wydanie 25

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej

teksty ustaw

stan prawny na 20 marca 2025 r.

Stan prawny na 20 marca 2025 r.

Wydawczyni
Małgorzata Stańczak

Redaktor prowadzący
Mariusz Kurzyński

Tytuły umieszczone nad jednostkami redakcyjnymi
i wyróżnione tekstem pogrubionym pochodzą
od wydawnictwa i nie są częścią aktu normatywnego.

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2025

ISBN 978-83-8390-547-1
25. wydanie

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. +48 728 313 462
e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.	7
Rozdział I. Rzeczpospolita	11
Rozdział II. Wolności, prawa i obowiązki człowieka i obywatela	18
Zasady ogólne.....	18
Wolności i prawa osobiste.....	20
Wolności i prawa polityczne.....	28
Wolności i prawa ekonomiczne, socjalne i kulturalne.....	30
Środki ochrony wolności i praw	35
Obowiązki	36
Rozdział III. Źródła prawa	38
Rozdział IV. Sejm i Senat	41
Wybory i kadencja.....	42
Posłowie i senatorowie	44
Organizacja i działanie	47
Referendum	53
Rozdział V. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej	53
Rozdział VI. Rada Ministrów i administracja rządowa.....	63
Rozdział VII. Samorząd terytorialny	70

Rozdział VIII. Sądy i trybunały	73
Sądy	73
Trybunał Konstytucyjny	77
Trybunał Stanu	81
Rozdział IX. Organy kontroli państwowej i ochrony	
prawa	83
Najwyższa Izba Kontroli	83
Rzecznik Praw Obywatelskich	85
Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	87
Rozdział X. Finanse publiczne	88
Rozdział XI. Stany nadzwyczajne	92
Rozdział XII. Zmiana Konstytucji	95
Rozdział XIII. Przepisy przejściowe i końcowe	96
Skorowidz	101

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej

z dnia 2 kwietnia 1997 r.

(Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483;
zm.: Dz. U. z 2001 r. Nr 28, poz. 319; z 2006 r. Nr 200, poz. 1471;
z 2009 r. Nr 114, poz. 946)

W trosce o byt i przyszłość naszej Ojczyzny,
odzyskawszy w 1989 roku możliwość suwerennego
i demokratycznego stanowienia o Jej losie,
my, Naród Polski – wszyscy obywatele Rzeczypospolitej,
zarówno wierzący w Boga
będącego źródłem prawdy, sprawiedliwości, dobra i piękna,
jak i nie podzielający tej wiary,
a te uniwersalne wartości wywodzący z innych źródeł,
równi w prawach i w powinnościach
wobec dobra wspólnego – Polski,
wdzięczni naszym przodkom za ich pracę,
za walkę o niepodległość okupioną ogromnymi ofiarami,
za kulturę zakorzenioną w chrześcijańskim dziedzictwie Narodu i ogólnoludzkich wartościach,
nawiązując do najlepszych tradycji Pierwszej
i Drugiej Rzeczypospolitej,
zobowiązani, by przekazać przyszłym pokoleniom wszystko,
co cenne z ponad tysiącletniego dorobku,
złączeni więzami wspólnoty z naszymi rodakami
rozsiyanymi po świecie,
świadomi potrzeby współpracy ze wszystkimi krajami
dla dobra Rodziny Ludzkiej,
pomni gorzkich doświadczeń z czasów, gdy podstawowe
wolności i prawa człowieka były w naszej Ojczyźnie łamane,
pragnąc na zawsze zagwarantować prawa obywatelskie,
a działaniu instytucji publicznych

*zapewnić rzetelność i sprawność,
w poczuciu odpowiedzialności przed Bogiem
lub przed własnym sumieniem,
ustanawiamy Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej
jako prawa podstawowe dla państwa
oparte na poszanowaniu wolności i sprawiedliwości,
współdziałaniu władz, dialogu społecznym
oraz na zasadzie pomocniczości umacniającej uprawnienia
obywateli i ich wspólnot.
Wszystkich, którzy dla dobra Trzeciej Rzeczypospolitej
tę Konstytucję będą stosowali,
wzywamy, aby czynili to, dbając o zachowanie
przyrodzonej godności człowieka,
jego prawa do wolności i obowiązku solidarności z innymi,
a poszanowanie tych zasad mieli za niewzruszoną podstawę
Rzeczypospolitej Polskiej.*

Rozdział I

RZECZPOSPOLITA

RP jako dobro wspólne

Artykuł 1

Rzeczpospolita Polska jest dobrem wspólnym wszystkich obywateli.

zasada demokratycznego państwa prawnego
i sprawiedliwości społecznej

Artykuł 2

Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej.

zasada państwa unitarnego

Artykuł 3

Rzeczpospolita Polska jest państwem jednolitym.

zasada zwierzchnictwa Narodu
i reprezentacji politycznej

Artykuł 4

1. Władza zwierzchnia w Rzeczypospolitej Polskiej należy do Narodu.

2. Naród sprawuje władzę przez swoich przedstawicieli lub bezpośrednio.

zasada zrównoważonego rozwoju

Artykuł 5

Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodo-

wego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju.

**zasada dostępu do narodowego
dziedzictwa kulturowego**

Artykuł 6

1. Rzeczpospolita Polska stwarza warunki upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury, będącej źródłem tożsamości narodu polskiego, jego trwania i rozwoju.

2. Rzeczpospolita Polska udziela pomocy Polakom zamieszkającym za granicą w zachowaniu ich związków z narodowym dziedzictwem kulturalnym.

zasada legalizmu (praworządności)

Artykuł 7

Organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa.

**zasada nadrzędności i bezpośredniego
stosowania przepisów Konstytucji**

Artykuł 8

1. Konstytucja jest najwyższym prawem Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Przepisy Konstytucji stosuje się bezpośrednio, chyba że Konstytucja stanowi inaczej.

**nakaz przestrzegania przez RP
prawa międzynarodowego**

Artykuł 9

Rzeczpospolita Polska przestrzega wiążącego ją prawa międzynarodowego.